

สวนพฤกษศาสตร์ 5-योग

มะไฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Baccaurea ramiflora* Lour.

ชื่อวงศ์ PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่น ๆ มะไฟกา มะไฟป่า (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ขี้หมี่ (ภาคเหนือ) ห้มกั้ง (เพชรบูรณ์), ส้มไฟ (ภาคใต้)

ชื่อสามัญ Burmese grape

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นสูง 10-15 ม. ขนาดทรงพุ่ม 6-8 ม. ไม้ผลัดใบ ทรงพุ่มกลม แน่นทึบ เปลือกสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลแดง เรียบ หรือแตกเป็นสะเก็ดตามแนวยาว ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปใบหอกแกมรูปขอบขนาน ขนาดใบ กว้าง 6-10 ซม. ยาว 10-20 ซม. ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบเรียบหรือมีหยักเล็กน้อยที่ปลายแผ่นใบบางแต่ค่อนข้างเหนียว และย่นเป็นลอนใบสีเขียวอมเหลืองเรียบเป็นมัน ก้านใบยาว 3-7 ซม. ดอก สีส้มอมเหลือง มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ดอกแยกเพศต่างต้น ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกที่ด้านข้างกิ่งแก่หรือลำต้น ช่อดอกเพศผู้เรียวเล็ก และสั้นกว่าช่อดอกเพศเมีย ช่อดอกห้อยลง ยาว 10-30 ซม. ดอกย่อย 10-15 ดอก ดอกขนาดเล็กมีกาบรองดอก กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ซ้อนกัน ไม่มีกลีบดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 0.3-0.8 ซม. ออกดอกเดือน มิ.ย.-ก.ค.ผล ผลสดแบบมีเนื้อ แตกได้ ทรงกลมหรือรี เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-2.5 ซม. ผิวเกลี้ยงหนาและเหนียว เมื่อสุกสีส้มอมเหลือง เมล็ดมีเนื้อสีชมพูหรือสีขาวขุ่นห่อหุ้ม รสเปรี้ยวอมหวาน เมล็ดรูปรีแบน สีน้ำตาล 1-3 เมล็ด ติดผลเดือน ส.ค.-ก.ย.

นิเวศวิทยา ในไทยพบตามป่าดิบชื้นและป่าเบญจพรรณทั่วทุกภาค

ประโยชน์ ผลเป็นยาช่วยย่อย รักษาอาการอาหารไม่ย่อย แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ผลและใบมะไฟช่วยทำให้ชุ่มคอ ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยแก้โรคหวัด ช่วยแก้และบรรเทาอาการไอ ช่วยขับเสมหะและช่วยละลายเสมหะ รากสดหรือรากแห้งช่วยแก้อาการผิวหนังอักเสบชนิดที่เป็นถุงน้ำและลอกออกมา แก้อาการท้องร่วง ช่วยดับพิษร้อน